

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 14Svp/1/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200226
Dátum vydania rozhodnutia: 31. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Marián Trenčan
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200226.3

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD., JUDr. Mariána Fečíka, prof. JUDr. PhDr. Petra Potáscha, PhD. a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci žalobcu: A. E. O., X. X. G. XXXX, L. Y. M. X, XXX XX J., zastúpeného: JUDr. Jurajom Tibenským, advokátom so sídlom v Nitre, Štefánikova 15, proti žalovanému: Ing. Ján Rievaj, bytom R. L. XX, XXX XX J., o preskúmanie ústavnosti a zákonnosti volieb starostu obce Pukanec konaných dňa 29.10.2022, takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a .

II. Účastníkom sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. Volebná žaloba, stanovisko žalovaného

1. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“ alebo len „súd“) podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“).

2. Dňa 7. novembra 2022 bolo Najvyššiemu správne mu súdu e-mailom doručené žalobcovo podanie datované 6. novembra 2022 a označené ako „Vec: podnet na prešetrenie porušenia moratória počas volieb do samosprávnych orgánov v roku 2022 v obci Pukanec, okres Levice“, ktoré bolo doplnené listinným rovnopisom doručeným 8. novembra 2022. Na základe toho, že toto podanie bez zrozumiteľného žalobného petitu bolo urobené do desiatich dní po vyhlásení výsledkov volieb do orgánov územnej samosprávy, bolo adresované Najvyššiemu správne mu súdu a podávateľ uviedol, že získal nad 10% hlasov, súd prišiel k záveru, že žalobca mohol chcieť podať žalobu vo volebných veciach podľa § 312a a nasl. SSP, a tým vyvolať konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Uvedené podanie však, okrem tvrdenia o porušení volebného moratória

na internete a letákmi s údajmi, ktoré sú podľa žalobcu nepravdivé, neobsahovalo ostatné predpísané náležitosti žaloby podľa § 312f SSP. Preto bol žalobca uznesením v zmysle § 59 ods. 1 SSP vyzvaný na doplnenie podania. Dňa 05.12.2022 žalobca zastúpený advokátom doplnil svoje podanie v zmysle náležitostí správnej žaloby vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy podľa ustanovenia § 312f SSP.

3. Z obsahu podanej správnej žaloby vyplýva, že žalobca sa domáha vydania rozhodnutia o nezákonnosti volieb starostu obce Pukanec a rozhodnutia o nezákonnosti volieb poslancov do obecného zastupiteľstva obce Pukanec (ďalej aj ako „obec“), oboch konaných dňa 29. októbra 2022. Nakoľko podanou správnu žalobou napadol žalobca nezákonnosť dvoch druhov volieb konaných v obci dňa 29. októbra 2022, ktorých sa zúčastnil ako neúspešný kandidát, pričom v konaní o každom z týchto druhov volieb je iný okruh účastníkov (§ 312d písm. a/, b/ SSP), rozhodol predseda senátu primerane podľa § 66 SSP uznesením zo dňa 20.12.2022, č.k. 14Svp/1/2022-120 (právoplatným dňa 04.01.2023) o vylúčení správnej žaloby v časti o preskúmanie zákonnosti a ústavnosti volieb do obecného zastupiteľstva obce Pukanec na samostatné konanie z dôvodu vhodnosti a účelnosti. Na základe uvedeného bolo konanie vo veci preskúmania zákonnosti a ústavnosti volieb do obecného zastupiteľstva obce ďalej vedené pod samostatnou spisovou značkou č. 14Svp/1/2023.

4. Zo žaloby vyplýva, že vo voľbách do orgánov samosprávy obce konaných dňa 29.10.2022 kandidovali na starostu obce štyria kandidáti, pričom žalobca ako neúspešný kandidát získal 10,05% hlasov. Žalobca v žalobe tvrdí, že dňa 28.10.2022 v čase o cca. 22:18 hod., t.j. počas doby trvania volebného moratória, osoba menom U. J. zverejnila na facebookovej stránke list označený ako „pamflet“, ktorým mala byť u voličov vyvolaná pochybnosť o bezúhonnosti žalobcu a jeho predchádzajúcim profesijnom pôsobení. Rovnako mala identická menovaná osoba na uvedenej facebookovej stránke obviňovať žalobcu z volebnej korupcie, konkrétne kupovania hlasov voličov za peňažnú hodnotu 10,- €. V priebehu záveru volebnej kampane, ako aj počas volebného moratória, mali uvedený pamflet roznášať neznáme osoby aj do schránok občanom obce, čo mali potvrdiť viacerí dotknutí obyvatelia.

5. Podľa názoru žalobcu konanie menovanej osoby bolo účelové, s cieľom pošpiniť jeho osobu ako kandidáta na starostu obce. Naznačená antikampaň mala byť priamym následkom podania podnetu žalobcu na Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky týkajúceho sa hospodárenia s majetkom obce, pričom jej organizátormi a zosnovateľmi mali byť práve osoby obávajúce sa výsledku kontroly tohto úradu.

6. Žalobca ďalej dodáva, že vyššie uvedené obvinenia zverejnené na facebookovej stránke boli prezentované aj osobou A.. J. D. na predvolebnom stretnutí s občanmi obce dňa 25. 10. 2022, avšak v tomto prípade mali byť namietané skutočnosti žalobcom náležite vyvrátené už na samotnom stretnutí. Napriek tomu však mali byť tieto podľa žalobcu hanlivé a diskreditujúce informácie naďalej tendenčne interpretované a účelovo šírené.

7. K obsahu týchto informácií žalobca uviedol, že údaj o jeho odvolaní z funkcie vedúceho závodu Ovocinárskeho štátneho majetku v roku 1986 je nepravdivý a upozornil na to, že Okresným súdom Levice bolo toto odvolanie vyhlásené za neplatné a žalobcovi bola priznaná náhrada mzdy. Rovnako je podľa žalobcu nepravdivé tvrdenie A.. J. D., že žalobca je zodpovedný za to, že Poľnohospodárske družstvo Nová Dedina skončilo v konkurze. Tvrdil, že napriek jeho snahe o záchranu družstva, kde pôsobil ako riaditeľ, bol konkurz vyhlásený na návrh Obce Nová Dedina, aby bolo možné rozpredať majetok družstva. Zavádzajúcim malo byť aj tvrdenie poukazujúce na odsudzujúci rozsudok voči žalobcovi, spochybňujúce jeho bezúhonnosť. Žalobca v nadväznosti na to uviedol, že onen rozsudok nebol dovolacím zrušený len výlučne z dôvodu vyhlásenej amnestie, a zároveň poukázal na nepatrnosť závažnosti protiprávneho konania, za ktoré bol odsúdený, spočívajúce vo vydávaní obedov a čajov zdarma zamestnancom organizácie, ktorá nemala v tomto smere v danom čase spracované žiadne smernice a v konečnom dôsledku priznala aj svoje spoluzavinenie na tomto stave.

8. Žalobca k správnej žalobe priložil, okrem iného, aj obsah zverejnených informácií na sociálnej sieti Facebook voči jeho osobe, obsah „pamfletu“ doručovaného vo forme letáku občanom obce, ako aj čestné vyhlásenia osôb H. V., B. B., H. R., S. R. C. K. Č., ktoré majú preukazovať defamačný charakter informácií zverejnených na stretnutí s občanmi obce dňa 25.10.2022, ako aj štvavý charakter vedenej antikampane voči žalobcovi.

9. Žalobca má za to, že v dôsledku uvedeného malo prísť k porušeniu zákona č. 181/2014 Z.z. o volebnej kampani (ďalej len „zákon o volebnej kampani“), a tým i k porušeniu slobodnej súťaže politických síl v súlade s platnými právnymi predpismi, nakoľko v čase ustanovenom na volebnú kampaň bola v rozpore so zákonným zákazom realizovaná činnosť v neprospech kandidujúceho žalobcu osobou A.. J. D.Š., a teda subjektom iným než kandidujúcou politickou stranou, hnutím, či ich koalíciami alebo kandidátmi, a zároveň v onom čase bola v rozpore so zákonným zákazom realizovaná činnosť v neprospech kandidujúceho žalobcu a to roznášaním pamfletu neznámymi osobami do schránok voličov; a v čase 48 hodín pred dňom konania volieb, vrátane dňa konania volieb až do skončenia hlasovania, boli v rozpore so zákonným zákazom o žalobcovi zverejňované a šírené informácie, ktoré mohli ovplyvniť rozhodovanie voličov, a to jednak na facebookovom profile „Za lepší Pukanec“ osobou menom U. J., ako aj roznášaním pamfletu ako neperiodickej publikácie neznámymi osobami do poštových schránok občanov obce Pukanec.

10. Na základe uvedeného navrhuje žalobca vyhlásiť voľby starostu obce Pukanec za neplatné.

11. Na výzvu súdu sa k žalobe vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že diskusie osôb na sociálnej sieti Facebook týkajúce sa kandidátov vo voľbách do orgánov územnej samosprávy nepovažuje za porušenie zákona o volebnej kampani. Zároveň podotkol, že konanie žalobcu vníma ako účelové, s cieľom dosiahnutia pomsty v reakcii na neunesenie pocitu prehry vo voľbách. Žalobcom doručené čestné vyhlásenia považuje za účelovo doložené a zdôrazňuje, že zo strany žalobcu neboli predložené žiadne relevantné dôkazy preukazujúce tvrdenia o porušení ustanovení zákona o volebnej kampani. V danej veci navrhol vykonať dokazovanie výsluchom osôb menovaných vo volebnej žalobe - U. J. C. A.. J. D.. Má za to, že voľby v obci Pukanec prebehli v súlade s platnými právnymi predpismi a podanú správnu žalobu navrhuje zamietnuť ako nedôvodnú.

II. Vybrané zákonné ustanovenia, ktoré Najvyšší správny súd aplikoval

Podľa § 11 písm. f/ SSP najvyšší správny súd rozhoduje v konaní vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa § 134 ods. 1 SSP správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

Podľa § 312a SSP žalobca sa môže žalobou domáhať vydania rozhodnutia o neústavnosti alebo nezákonnosti napadnutých volieb, a tým zabezpečiť slobodnú súťaž politických síl.

Podľa § 312j ods. 1 SSP ak správny súd po preskúmaní zistí, že žaloba nie je dôvodná, zamietne ju.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o volebnej kampani volebná kampaň na účely tohto zákona je akákoľvek činnosť politickej strany, politického hnutia, koalície politických strán a politických hnutí a kandidátov, za ktorú sa obvykle platí úhrada, smerujúca k propagácii ich činností, cieľov a programu za účelom získania funkcie volenej podľa osobitného predpisu. Rozumie sa tým činnosť v prospech aj v neprospech subjektov podľa prvej vety. Podľa ods. 2 volebná kampaň začína dňom uverejnenia rozhodnutia o vyhlásení volieb v Zbierke zákonov Slovenskej republiky (ďalej len „vyhlásenie volieb“) a končí 48 hodín pred dňom konania volieb. Podľa ods. 3 činnosť iných subjektov ako ustanovených v odseku 1 na podporu alebo v neprospech politických strán, koalícií politických strán a kandidátov sa v čase ustanovenom na volebnú kampaň zakazuje.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o volebnej kampani zverejňovať informácie o kandidujúcich politických stranách, kandidujúcich koalíciách politických strán, kandidátoch na prezidenta a kandidátoch na

funkcie do orgánov územnej samosprávy v ich prospech alebo neprospech v rozhlasovom vysielaní, v televíznom vysielaní, v rámci audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, v periodických publikáciách, neperiodických publikáciách a v agentúrnom spravodajstve je 48 hodín predo dňom konania volieb a v deň konania volieb až do skončenia hlasovania zakázané.

III. Právne posúdenie vecí

12. Rozhodovanie Najvyššieho správneho súdu vo volebných veciach týkajúcich sa územnej samosprávy nadväzuje na predchádzajúcu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy konal a rozhodoval do 31. decembra 2020 (čl. 129 ods. 2 ústavy). V tomto smere možno preto poukázať na judikátorne i doktrínálne východiská rozhodovania.

13. Podstatou ochrany ústavnosti volieb je ochrana základných práv zaručených v čl. 30 ústavy a to predovšetkým aktívneho a pasívneho volebného práva. Garantuje sa pritom všeobecnosť, rovnosť a priamosť volebného práva, ako aj jeho vykonanie tajným hlasovaním. Pod zákonnosťou volieb treba rozumieť uskutočnenie volieb v súlade so všetkými dotknutými volebnými predpismi s právnou silou zákona (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 2/2018 z 6. februára 2019 a tiež porovnaj Macejková, I., Bárány, E., Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív: Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2020, s. 1166). Povahu volebných zákonov majú predovšetkým zákon č. 180/2014 Z.z. a zákon č. 181/2014 Z.z. o volebnej kampani a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z.z. o politických stranách a politických hnutiach, pričom právne normy týkajúce sa volieb môžu byť obsiahnuté aj v iných zákonoch [napr. § 11 ods. 1 zákona č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)].

14. V konaní o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy sa neuplatňuje teória tzv. „absolútnych vád“ volebného procesu, t.j. takých porušení volebného zákona, ktoré by mali za následok automatické zrušenie volieb (volieb kandidáta alebo výsledku hlasovania). Vzhľadom na túto skutočnosť treba považovať všetky možné pochybenia a vady volebného procesu za relatívne a zvažovať, resp. zohľadňovať ich význam podľa ich vplyvu na výsledok volieb do zastupiteľského orgánu alebo na výsledok voľby konkrétneho kandidáta (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 7/2010 z 28. apríla 2010).

15. Vo vzťahu k nezákonnosti volieb sa však na to vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie zákonov upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 82/07 z 31. októbra 2007). Inými slovami, nie každé porušenie noriem volebného práva vyvoláva nevyhnutne neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta. Každý prípad je potrebné posudzovať materiálne, prihliadať tak na účel a zmysel príslušných právnych noriem ako aj na princípy uznávané demokratickými štátmi. Neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také porušenie zákona, ktoré už samo osebe spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (napr. nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 96/07 z 16. apríla 2007).

16. Vyššie opísané východiská vzal Najvyšší správny súd do úvahy pri rozhodovaní o volebnej žalobe v prejednávanej veci a po preskúmaní uplatnených žalobných dôvodov dospel jednomyselne k záveru, že volebnej žalobe žalobcu nebolo možné vyhovieť.

17. Volebná kampaň politických subjektov a nezávislých kandidátov kandidujúcich vo voľbách do orgánov samosprávy obcí 2022 sa podľa zákona o volebnej kampani mala skončiť dňa 27.10.2022 o 7.00 hod. Dovtedy mohli kandidujúce subjekty vyvíjať propagačnú činnosť vo svoj prospech, ale aj v neprospech iných kandidátov, za účelom získania volenej funkcie. V prípade, ak by išlo o činnosť tretích osôb, teda osôb odlišných od kandidátov, zameranú na podporu alebo mierenú v neprospech niektorého z nich, táto sa podľa ustanovenia § 2 ods. 3 zákona zakazuje nielen počas doby volebného moratória, ale aj po celú dobu trvania volebnej kampane.

18. Keďže list označený žalobcom ako „pamflet“, nesúci prvky volebnej kampane v jeho neprospech, mala dňa 28.10.2022 distribuovať obyvateľom obce do poštových schránok dosiaľ nezistená osoba, resp. osoby, mohlo dôjsť týmto konaním k porušeniu zákazu zverejňovať informácie o kandidátoch na funkcie do orgánov územnej samosprávy v ich prospech alebo neprospech v neperiodických publikáciách 48 hodín pred dňom konania volieb a v deň konania volieb. Takéto konanie môže byť hodnotené ako priestupok v zmysle § 20 ods. 1 písm. a/zákona o volebnej kampani, avšak ani zistenie jeho spáchania bez ďalšieho nezakladá dôvod na vyhlásenie volieb za neplatné, pretože pre takýto záver musí byť splnená aj podmienka takej intenzity uvedeného porušenia práva, ktorá hodnoverne spochybňuje výsledky volieb.

19. Intenzitu porušenia pravidiel slobodnej volebnej súťaže je potrebné hodnotiť jednak so zreteľom na obsah zverejnených informácií, na ich závažnosť z hľadiska možnosti ovplyvnenia rozhodovania voličov, ako aj s prihliadnutím na čas a spôsob ich zverejnenia, prípadne ďalšie okolnosti a miestne pomery, berúc do úvahy celkový volebný výsledok účastníkov.

20. Pokiaľ ide o argumentáciu žalobcu o zásadnom vplyve tejto negatívnej kampane na jeho osobnú i politickú vážnosť u spoluobčanov a tým aj na volebný výsledok, posudzoval ju súd do istej miery zdržanlivo. Predovšetkým považuje za potrebné zdôrazniť, že nepatrí do právomoci volebného súdu hodnotiť pravdivosť informácií týkajúcich sa minulého profesijného pôsobenia žalobcu v rámci bývalého Ovocinárskeho štátneho majetku alebo Poľnohospodárskeho družstva Nová Dedina, či jeho trestnej minulosti.

21. Žalobca v správnej žalobe výslovne nepopiera pravdivosť informácií, ktoré boli prezentované A.. J. D. na predvolebnom stretnutí s občanmi obce dňa 25.10.2022 a zároveň boli obsahom aj namietaného listu („pamfletu“), ktorý mal byť dňa 28.10.2022 distribuovaný do schránok občanov obce. Žalobca skôr poukazuje na ich zavádzajúci charakter, objasňuje skutkové okolnosti predmetných udalostí a uvádza k nim ďalšie skutočnosti či údaje, ktorými ich chce vysvetliť či inak interpretovať. Hoci namietanému listu nemožno odoprieť útočný či osočujúci charakter, Najvyšší správny súd pri posudzovaní jeho vplyvu na hlasovanie voličov vychádzal z predpokladu, že v obci, ktorá má 1557 oprávnených voličov, sa väčšina obyvateľov, najmä tých čo žijú v obci dlhšiu dobu, navzájom osobne pozná a priamo či sprostredkované vie o všetkom podstatnom, čo sa v obci deje. V takýchto podmienkach má písomnosť s podobne negatívnym obsahom voči niektorému z kandidátov vo voľbách starostu obce veľmi obmedzenú spôsobilosť bezprostredne ovplyvniť rozhodovanie voličov. To platí v okolnostiach súdeného prípadu o to viac, že zverejnené informácie sa zväčša týkajú profesijného pôsobenia žalobcu či udalostí spätých s jeho osobou pred 35 rokmi, navyše bez rozumného aktualizáčného prepojenia týchto informácií s kandidatúrou žalobcu v komunálnych voľbách.

22. Navyše pokiaľ boli identické skutočnosti prezentované A.. J. D. aj na predvolebnom stretnutí dňa 25.10.2022, možno z toho logicky vyvodiť, že listy distribuované občanom po poštových schránok dňa 28.10.2022 nemali charakter novej, doposiaľ verejnosti neprístupnej či nedostupnej informácie. V tejto súvislosti súd upozorňuje na to, že žalobca mal vzhľadom na svoju osobnú účasť na tomto stretnutí bezprostrednú a priamu možnosť uvedené tvrdenia vyvrátiť, príp. k nim aspoň zaujať postoj, čo podľa vlastného vyjadrenia aj urobil.

23. Za porušenie volebného moratória možno považovať len takú situáciu, keď je verejnosti prvýkrát aktívne sprístupnená (nová) informácia o kandidátovi alebo kandidujúcej politickej strane v čase volebného moratória (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 15/2013 z 11. decembra 2013). Predmetom obmedzení v čase volebného moratória nie je akékoľvek správanie, ktorým sa uskutočňuje sloboda prejavu alebo právo na informácie, ale iba rozširovanie informácií súvisiacich s voľbami, a to len vtedy, ak obsahom prejavu je informácia natoľko závažná, že je v čase bezprostredne pred voľbami zjavne spôsobilá vyvolať zmenu rozhodnutia voličov odovzdať svoj hlas v prospech určitého kandidáta (PL. ÚS 3/99, PL. ÚS 5/03, PL. ÚS 40/2011). Vzhľadom na dlhý časový odstup od udalostí, ktoré boli predmetom namietaného listu („pamfletu“), je možné dôvodne

predpokladať, že do dispozície obyvateľov obce sa už tieto informácie dostali, vedia o nich a sami sú schopní vyhodnotiť ich pravdivosť. Ak by sa aj nedostali, je súd presvedčený o tom, že svojím obsahom a umiestnením v čase (roky 1986-1987) nedosahujú intenzitu, ktorá by mohla zmeniť názor voliča ohľadne voľby kandidáta na starostu obce v roku 2022.

24. Férovosť použitých prostriedkov vo volebnej kampani je nutné posudzovať s ohľadom na toto špecifické obdobie poznamenané uchádzaním sa o priazeň voličov pozitívnou, ale i negatívnou kampaňou. Vo všeobecnosti je účelom volebnej kampane viesť diskusiu o veciach verejných v súvislosti s programom politických strán alebo jednotlivých kandidátov uchádzajúcich sa vo voľbách o voličské hlasy, v rámci ktorej možno prirodzene očakávať aj konfrontačný spôsob prezentácie. Je vecou každého subjektu zúčastňujúceho sa volieb, aby v rámci svojho priestoru, ktorý mu volebná kampaň poskytuje, ponúkol voličovi dostatok informácií aj adekvátnu odpoveď na argumentáciu súpera, pokiaľ ju považuje za skreslenú, zavádzajúcu alebo nesprávnu. Kandidát zúčastňujúci sa volieb si musí byť zároveň vedomý, že v priebehu predvolebného boja bude vo zvýšenej miere vystavený pozornosti verejnosti, pokiaľ ide o prejavy sympatií svojich priaznivcov, ale aj pokiaľ ide o kritiku zo strany oponentov (m. m. uznesenie sp.zn. PL. ÚS 105/07 z 27. júna 2007). Súd na tomto mieste konštatuje, že povaha zverejnených informácií v danom prípade nijako nevybočila z bežne používaných prostriedkov v rámci volebnej kampane.

25. Vo vzťahu k možnosti ovplyvnenia voličov Najvyšší správny súd dodáva, že len veľmi agresívny a ofenzívny tlak na voliča spôsobilý ovplyvniť tvorbu jeho slobodnej vôle je volebným nedostatkom, ktorého dôsledkom môže byť zrušenie výsledku volieb (m.m. PL. ÚS 118/07, PL. ÚS 78/2011, PL. ÚS 35/2014). Je na voličoch, aby svojim hlasovaním sami vyvodili dôsledky aj z neférovej vedenej volebnej kampane, keďže sloboda volieb znamená aj slobodu rozhodovania každého voliča. Táto sloboda je zachovaná aj v prípade, ak je volič konfrontovaný s negatívnou, dokonca i klamlivou alebo ostro vedenou volebnou kampaňou. Nie každá neférovosť pri vedení volebnej kampane však musí vyvolať právne dôsledky vo forme rozhodnutia volebného súdu, po ktorom musí nasledovať opakovanie volieb (PL. ÚS 64/2014).

26. Pokiaľ ide o zverejnenie listu označeného ako „pamflet“ dňa 28.10.2022, t.j. v čase trvania volebného moratória, spolu s informáciou o kupovaní hlasov voličov, na stránke sociálnej siete Facebook, súd na tomto mieste poukazuje na predchádzajúcu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej z povahy sociálnej siete Facebook ako rozsiahleho komunikačného webového systému, ktorý je primárne prostriedkom sociálnej komunikácie, a nie prostriedkom pravidelného informovania verejnosti, vyplýva, že túto sociálnu sieť nemožno považovať za hromadný informačný prostriedok, na ktorý by sa vzťahoval zákaz ustanovený v § 14 ods. 1 zákona o volebnej kampani (napr. PL. ÚS 25/2015). Ústavný súd obdobný záver formuloval aj vo veci vedenej pod sp.zn. PL. ÚS 42/2011, keď uviedol, že prístup verejnosti na sociálnu sieť Facebook je viazaný na registráciu prostredníctvom e-mailu s uvedením mena a hesla, t. j. je určitým spôsobom obmedzený, a preto nemožno informácie uverejnené na sociálnej sieti Facebook považovať za také, ktoré by práve vzhľadom na podmienky prístupu na túto sieť dosahovali rozsahom svojho rozšírenia medzi verejnosťou intenzitu porušenia volebného moratória. Z uvedeného vyplýva, že ak sú hanlivé informácie o kandidátoch zverejňované v diskusiách na sociálnej sieti Facebook, nemožno toto z pohľadu žalobcu nežiaduce konanie vyhodnocovať z hľadiska ustanovení zákona o volebnej kampani. Na tomto základe súd konštatuje, že námietka žalobcu o porušovaní volebného moratória treťou osobou prostredníctvom sociálnej siete Facebook je neopodstatnená.

27. Vo vzťahu k návrhu žalovaného na vykonanie výsluchu osôb, ktoré mali šíriť hanlivé informácie o žalobcovi - U. J. C. A.. J. D.Á., je treba poukázať na to, že žalovaný neuviedol, aké skutočnosti by mali byť týmto dokazovaním preverované. Vo veci nebolo spochybnené, že sa tieto osoby podieľali na rozširovaní žalobcom namietaných informácií, predmetom posúdenia súdom bolo vyhodnotenie ich vplyvu na výsledky volieb. Nakoľko potvrdenie alebo vyvrátenie samotného zverejnenia týchto údajov nemalo pre rozhodnutie súdu prakticky žiadnu relevanciu, nepovažoval súd za potrebné vykonať dokazovanie výsluchom menovaných osôb.

IV. Záver

28. S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší správny súd dospel k záveru, že za daných okolností niet rozumného dôvodu pripísať namietanému zverejneniu negatívnych informácií o žalobcovi počas volebného moratória a krátko pred ním taký zásadný význam pri ovplyvňovaní rozhodovania voličov, ako ho interpretuje žalobca. Ide o domnienku, ktorá je aj s ohľadom na mimoriadne výrazný rozdiel v počte získaných hlasov medzi žalobcom a žalovaným (71 vs. 388 hlasov) nedostatočne podložená a nepreukázaná.

29. Na základe uvedených zistení a úvah Najvyšší správny súd rozhodol podľa § 312j ods. 1 SSP o zamietnutí volebnej žaloby ako nedôvodnej.

30. O trovách konania o volebnej žalobe rozhodol Najvyšší správny súd tak, že účastníkom nepriznal právo na ich náhradu, pretože žalobca vo veci nemal úspech (§ 167 ods. 1 SSP) a úspešnému žalovanému (§ 168 SSP) podľa obsahu spisu žiadne trovy v konaní nevznikli.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.